

CONCEPTU EUROPÉU D'AYUDA
D'ESTÁU

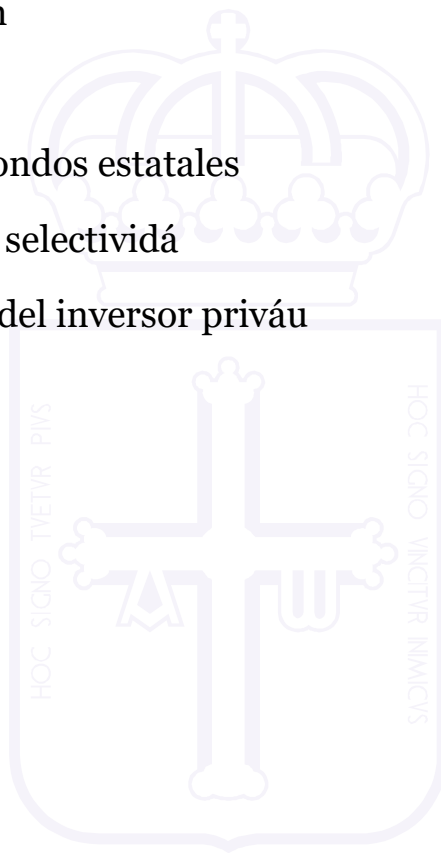
Gonzalo Riesgo Fernández

Pablo de Miguel Palacio

Oficina d'Asuntos Europeos del Principáu d'Asturies

Índiz

1. Regulación del conceptu d'ayuda d'estáu
2. Definición
3. Empresa
4. Ayuda y fondos estatales
5. Ventaya y selectividá
6. Principiu del inversor priváu

1. Regulación del conceptu d'ayuda d'estáu

Nel marcu de la regulación de la competencia, los arts. 107 y ss. del Tratáu de Funcionamientu de la Unión Europea (TFUE)¹ traten de les llamaes ayudes d'estáu. L'artículo 107, apartáu 1, del TFUE prohíbe les ayudes estatales nestos términos:

«Van ser incompatibles col mercáu interior, na midida en qu'afecten a los intercambios comerciales ente Estaos miembros, les ayudes daes polos Estaos o al traviés de fondos estatales, baxo cualquier forma, que falsien o amenacen falsiar la competencia, favoreciendo determinanes empreses o producciones» (art. 107.1 TFUE)

Dicho esto, el propiu art. 107 TFUE recueye una partida de casos onde, resalvando la prohibición xeneral, va poder considerase que les ayudes d'estáu van tar permities. La Comisión Europea ye la encargada de controlar que les ayudes daes polos Estaos respeten les disposiciones europees basándose nel deber de notificación ordinaria del art. 108.3 TFUE.

Afitao lo anterior, convién afondar nel conceptu d'ayuda d'estáu. Esti ye un conceptu autónomu del Derechu de la UE pal que van ser mui útiles pa comprendelu los documentos publicaos pola Comisión Europea, casu de la Comunicación (2016/C262/01) relativa al conceptu d'ayuda estatal².

Esta clas de Comunicaciones, aunque s'encuadren na categoría de *soft law* non vinculante, xueguen un papel d'importancia esencial, porque la Comisión va atense a elles al tiempu d'aplicar el Derechu de la UE tocante a les ayudes d'estáu.

2. Definición

«Les ayudes daes polos Estados o al traviés de fondos estatales, baxo cualquier forma, que falsien o amenacen falsiar la competencia, favoreciendo empreses o producciones determinades» (art. 107.1 TFUE)

Esta definición consta de dellos elementos qu'han analizase y que pa comprendelos de manera detallada hai que dir a la Comunicación de la Comisión yá mentada.

3. Empresa

¹ Enllaz a la disposición: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

² Comunicación de la Comisión tocante al conceptu d'ayuda estatal d'alcuerdu colo dispuesto n'artículo 107, apartáu 1, del Tratáu de Funcionamientu de la Unión Europea (DOUE C 262, de 19 de xunetu del 2016). Enllaz al testu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2016.262.01.0001.01.SPA

Como la Comisión señala na Comunicación sobre ayudas d'estáu, les normas sobre ayudas estatales namás van aplicase cuando'l beneficiariu de la medida ye una *empresa*. Asina, la empresa identifícase pola xurisprudencia del TXUE basándose nesti principiu:

Entidá qu'exerce actividaes económicques / Empresa: «L'únicu criteriu relevante p'aplicar la normativa europea d'ayudes d'estáu ye si la entidá desenvuelve una actividá económica». Asina, van poder tar someties a esta normativa europea les entidaes públiques, privaes, asociaciones o fundaciones (la falta d'ánimu d'arriquecimientu nun ye relevante) que cumplan col criteriu económicu mentáu

Amás, ye posible qu'entidaes separaes que desenvuelven actividaes económicques y que nel marcu xurídicu nacional se consideren independientes tengan que se tratar como una unidá y, de resultes, como una empresa única en cuantes a la normativa europea d'ayudes d'estáu. Pa determinar esti tratamientu conxuntu, la Comisión Europea indica que se va tener qu'atender pa «*vínculos de control, funcionales, económicos o orgánicos*». Exemplos d'esos vínculos son, ente otros, tener la mayoría de los derechos de votu de los accionistes o socios d'otra empresa o tener derechu a nomar o revocar a la mayoría de los miembros del órganu d'alministración, direccióu o control d'otra sociedá.

“Actividá económica”: D'alcuertu cola xurisprudencia del TXUE, cualquier actividá consistente n'ufiertar bienes o servicios nun mercáu determináu constituyee una actividá económica

Les entidaes públiques nun desenvuelven actividaes económicques cuando exercen poderes propios de l'autoridá pública; por exemplu, cuando garanticen l'orde y la seguranza pública cola policía y les fuerces armaes. Otramiente, cuando una entidá pública desenvuelve actividaes económicques independientes de les sos potestaes públiques, va considerase como beneficiaria d'ayudes d'estáu suxetes al control européu al respective d'esa parte de la so actividá.

En conexon col conceptu d'empresa, ye mui útil determinar qué empreses se consideren PYME d'alcuertu col Derechu de la Unión Europea. La propia Comisión definió la categoría de microempreses y empreses pequeñes y medianes³. Una empresa va constituyir una PYME si nun supera unos topes máximos de trabayadores y el volume de negocios anual o balance xeneral anual nun sobrepasa les cantidaes máximes señalaes na tabla⁴:

³Recomendación 2003/361/CE de la Comisión, de 6 de mayu del 2003, sobre la definición de microempreses y empreses pequeñes y medianes (DO L 124 de 20.5.2003, p. 36) y Reglamentu (UE) 651/2014 de la Comisión, de 17 de xunu del 2014, pol que se declaren determinaes categorías d'ayudes compatibles col mercáu interior n'aplicación de los artículos 107 y 108 del Tratáu – Anexu I (DO L 187/1, de 26 de xunu del 2014, p. 1).

⁴Fonte de la tabla: ellaboración propia.

PYMES	Númeru de persones ocupaes	Volume anual de negocios	Balance anual xeneral
Microempresa	< 10	≤ 2 millones €	≤ 2 millones €
Empresa pequeña	< 50	≤ 10 millones €	≤ 10 millones €
Empresa mediana	< 250	≤ 50 millones €	≤ 43 millones €

Les empreses que superen los valores señalaos nesta tabla van considerase grandes empreses.

4. Ayuda y fondos estatales

L'ayuda ha proporcionar una ventaya directa o indirecta al traviés de fondos estatales y la midida que materialice esa ayuda tien que ser imputable al Estáu que la da⁵. L'ayuda va considerase estatal cuando la conceda una autoridá pública. El conceptu d'autoridá pública ha entendese de manera estensiva: inclúyense dende Alministraciones nacionales, autonómiques, Conceyos, organismos públicos y entidaes de derechu públicu dependientes del Estáu hasta entidaes de derechu priváu vinculaes al mesmu.

Los fondos d'empreses públiques pueden usase pa conceder ayudes d'estáu. Estes pueden tanto recibir como dar ayudes d'estáu.

Siguiendo la Comunicación de la Comisión, son fondos estatales «*tolos del sector públicu, incluyíos los fondos d'entidaes intraestatales (descentralizaes, federaes, autonómiques, rexonales, locales o d'otra mena) y, en determinaes circunstancies, fondos d'organismos privaos*».

La forma de tresferencia de los fondos o ayudes pue ser mui variada. Pue ser positiva (tresferencies bancaries, empréttamos, garantías, etc.) o negativa (beneficios fiscales, condonación de deuda, prestación de servicios ensin contraprestación nenguna o ensin una afayadiza, non ingresu de cotizaciones, etc.)

Independientemente del orixe de los fondos usaos pa conceder ayudes d'estáu, estes han notificase a la Comisión y van sometese al so control.

El conceptu européu d'ayuda d'estáu ye muncho más ampliu que'l de subvención

⁵ Véase la sentencia del Tribunal de Xusticia de 17 de marzu de 1993, Sloman Neptun, asuntos acumulaos C-72/91 y C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, apartáu 19; la sentencia Van der Kooy y otros/Comisión, asuntos acumulaos C-67/85, C-68/85 y C-70/85, ECLI:EU:C:1988:38, apartáu 35.

5. Ventaya y selectividá

Otru requisitu pa que podamos falar d'una ayuda d'estáu ye la ventaya que va tener necesariamente la entidá beneficiaria de resultes d'esa ayuda. La Comunicación de la Comisión tocante al conceptu d'ayuda estatal define una ventaya como:

«tou beneficiu económicu qu'una empresa nun diba poder algamar ensin la intervención estatal»

Los fondos, la forma, razón o oxetivu de l'ayuda son irrelevantes al tiempu de determinar si se trata d'una ayuda d'estáu. Lo relevante va ser constatar la existencia d'esi beneficiu qu'ameyore la situación económica de la entidá beneficiaria.

L'art. 107 del TFUE tamién esixe la selectividá de les ayudes de la qu'indica que la ventaya ha beneficiar a determinaes empreses/entidaes con actividá económica o sectores económicos.

Midíes d'algame xeneral strictu nun van quedar dientro del conceptu d'ayuda d'estáu

Exemplos de selectividá van ser midíes que favorezan, con calter escluyente, a entidaes beneficiaries d'un tamañu determináu, a les que se dediquen a sectores determinaos, a les que tienen una forma xurídica concreta, o namás a les qu'esporten.

6. Principiu del inversor priváu

El Derechu de la UE reconoz la facultá de los Estaos d'operar nel mercáu ensin que toles sos actuaciones se consideren ayudes d'estáu. Pela so parte, tien que se determinar cuándo l'Estáu o les sos empreses dan ayudes encubiertes coles sos inversiones. La Comisión señala que, pa eso, ha siguise'l «*principiu del inversor priváu*» y entrugase:

¿Actuó la entidá estatal como lo diba facer, en circunstancies asemeyaes, un inversor priváu d'un tamañu comparable qu'opere en condiciones normales d'una economía de mercáu? Si la respuesta ye positiva, va considerase que la inversión nun representa una ayuda d'estáu

Esti principiu ye aplicable a munches conductes del Estáu nel mercáu. Un exemplu podría ser la concesión d'un empréstanu por una empresa estatal. Esti empréstanu nun diba considerase una ayuda estatal si, previa concesión, s'esixeron les garantías propies qu'una

entidá de créditu diba pidir nun supuestu asemeyáu y los intereses del empréstanu son acordies colos del mercáu. Otru casu podría ser el d'enayenamientu de propiedaes en manes del Estáu: una ayuda d'estáu por violación d'esti principiu podría ser la venta d'un terrenu propiedá d'un Conceyu a una empresa por un preciu inferior al de mercáu.

Como cualquier inversor priváu diba facer, la entidá estatal tien que comprobar cola realización d'estudios económicos la existencia de pronósticos de rentabilidá a un plazu curtiu o llargu de la inversión

N'Uviéu, a 17 d'abril del 2019.

Gonzalo Riesgo Fernández - Dirección

Pablo de Miguel Palacio – Elaboración

